

Mihail Sebastian
STEUA FĂRĂ NUME

Editura Hoffman

ACTUL I

Gara mică în provincie. Biroul șefului de gară, care este în același timp „birou de mișcare, telegraf”, „casa de bilete”. În peretele din fund o fereastră dublă, iar mai la dreapta o ușă cu geam și ușă cu fereastră dă în spre peron. Se văd prin ferestrele afumate, peronul gării, doi stâlpi de felinar, linia ferată, câteva vagoane de marfă, trase undeva mai departe pe o „linie moartă”.

Între fereastră și ușă, fixată în perete, un orologiu mare, în fund, arătătoarele înțepenite în cadran, arătând 3 și 12 minute.

În peretele din stânga, o ferestruie mică, pătrată, de ghișeu, răspunzând de sigur în sala de așteptare, pe unde se cumpără și se vizează biletele.

În restul încăperii, mobilă și ustensile adecuate. Un aparat telegrafic, frâne, telefon etc. Pe pereți un mers al trenurilor și diverse tabele și avize ceferiste.

La ridicarea cortinei nu e nimeni în scenă. Telefonul sună, aparatul telegrafic bate, amândouă fără răspuns, cine știe de când.

Ușa dinspre peron larg deschisă. O locomotivă manevrează undeva pe o linie secundară gâfâind și suflând din greu. O voce se aude strigând somnoroasă, ferește linia,

fereste linia. Un țignal ascuțit, ca un nechezat de mânz, zgomot de tampoane etc.

Între timp telegraful și telefonul sună mereu.

SCENA I

ȘEFUL, UN ȚĂRAN

Intră șeful, cu chipiul pe cap, un fanion în mână. Merge spre aparatul telegrafic. Se uită la banda de hârtie, o rupe, și pe urmă apasă pe mânerul aparatului telegrafic, care' amuțește. Se îndreaptă spre telefonul din perete, întoarce de câteva ori manivela, ridică receptorul.

ȘEFUL: Alo, alo... (Nu răspunde nimeni probabil. Acroșează. De afară se aude un nou șuierat de locomotivă. Șeful merge spre ușă și din prag strigă, cu mâna pâlnie la gură, peste linie). Ichim! Ichim! Să fii cu ochii în patru când o trece acceleratul. Vezi de rațe și de găște. Să nu-mi calce vreuna, că te pui s-o mănânci... Ș-o plătești. (Își scoate chipiul și-l pune în cuier. Merge spre masa telegrafului și ia loc acolo și citind încă odată banda ruptă adineaori din aparat. Pe ușă intră un țăran).

ȚĂRANUL: Dacă nu vă e cu supărare.

ȘEFUL (sever): Ce poștești d-ta?

ȚĂRANUL: Un belet pentru...

ȘEFUL: Treci la casa de bilete.

ȚĂRANUL: Păi io ziceam că...

ȘEFUL: Treci la casa de bilete, n-auzi? (Se ridică de pe scaun și vine spre ușă) Aici intrarea e oprită. Scrie și pe ușă. (Închide ușa) Intrarea particularilor oprită. Strict oprită. (Țăranul a rămas afară pe peron, în fața ușii ce i s-a închis în nas și o clipă rămâne acolo, ca și când ar silabisi avizul. Pe urmă trece spre stânga, spre fața ferestrei și dispăre. Șeful a revenit la birou. Abia s-a așezat, că se și aud ciocănituri în ferestruica din stânga. Șeful ridică oblonul ghișeului, apare capul țăranului).

ȘEFUL: Ce poștești d-ta?

ȚĂRANUL: Să-mi dați un belet pentru...

ȘEFUL (scurt): Mai târziu. (Vrea să tragă în jos ferestruica).

ȚĂRANUL: Nu-i aicea casa de belete?

ȘEFUL: Aicea e. Dar nu e deschis.

ȚĂRANUL: Păi parcă ziceați.

ȘEFUL: N-auzi omule că nu s-a deschis.

ȚĂRANUL: Și când se deschide?

ȘEFUL: Scrie afară. (Trage ferestruica pe jumătate, pe urmă citește un bilet lipit pe geamul ghișeului) „Casa de bilete se deschide jumătate oră înainte de sosirea trenului”.

ȚĂRANUL (introducându-și capul pe sub ferestruică): Și trenul când sosește?

ȘEFUL: Scrie afară. (Trage definitiv oblonul ghișeului. Se așează iar la birou. Pe peron se vede trecând prin fața ferestrei silueta profesorului, care, o secundă mai târziu apare în fața ușii, parcă ezită puțin, ridică privirea spre – probabil – orologiul peronului, se uită la ceasul lui de mână și pe urmă deschide ușa).

SCENA II

ȘEFUL, PROFESORUL

Profesorul 30-32 ani. Îmbrăcat curat, chiar îngrijit, dar modest.

PROFESORUL: Bună ziua.

ȘEFUL (*cordial*): Aaaa! Am onoarea, dom' profesor. Lume nouă.

PROFESORUL (*din prag*): Voiam...

ȘEFUL: Intră, intră te rog.

PROFESORUL: Voiam, voiam numai să întreb, ceasul de afară de pe peron merge înainte?

ȘEFUL: Uneori. Alteori rămâne în urmă.

PROFESORUL: Așa gândeam și eu... fiindcă....

ȘEFUL (*arătându-i un scaun*): Da ia poftim. Nu iei loc?

PROFESORUL: Nu, mulțumesc. Intrasem doar să văd cât e ceasul. (*Se uită la orologiul din perete*) 3 și 12. Nu se poate. (*Se uită la ceasul lui de mână*).

ȘEFUL: De ce? Cât e la al d-tale?

PROFESORUL: 7 fără 20.

ȘEFUL: Păi așa o fi. (*Se duce spre orologiu și întoarce cu degetul minutarele*) Le mai așez și cu mâna... că dacă ar fi să mă iau după ele.

PROFESORUL: Dar atunci, atunci d-ta nu știi niciodată cât e ceasul.

ȘEFUL: Ei asta-i... Cum să nu știu? Când trece 747 dinspre Câmpina, e 8. Când vine 115 dinspre Sinaia, e 8,20:

când se încrucișează 63 cu 97, e 12 și 5. Când vine d-ra Cucu, e 7. Șapte precis.

PROFESORUL: Și dacă întârzie?

ȘEFUL: Cine? D-ra Cucu? N-o cunoști.

PROFESORUL: Nu. Trenul. Cum știi d-ta când întârzie trenul?

ȘEFUL: Dar ce zor am să știu? Pe mine mă găsește totdeauna aici, la datorie.

PROFESORUL: Totuși, bunăoară astăzi. Personalul. Vine la timp?

ȘEFUL: De ce? Pleci undeva? Aștepti pe cineva?

PROFESORUL: Da. Aștept.

ȘEFUL: Pe cine?

PROFESORUL: Adică, de fapt nu aștept..I-am dat lui Pascu să-mi aducă ceva de la București.

ȘEFUL: Care Pascu?...

PROFESORUL: Pascu... cu magazinul general, de pe ulița veche.

ȘEFUL: A! Omul nostru. L-am văzut azi dimineață când a plecat.

PROFESORUL (*parcă puțin neliniștit*): Ai vorbit cu el? Ți-a spus că se întoarce diseară?

ȘEFUL: N-am prea vorbit, că-mi era somn. Am fost azi noapte la Judecător la un poker. M-au lăsat lefter al dracului, dar știi lefter.

PROFESORUL: Prin urmare n-ai vorbit cu Pascu?

ȘEFUL: Eu nu, dar nevastă-mea i-a dat nu știu ce, să-i cumpere de la București, niște panglici, niște ace. Că chiar îi ziceam: ce te sculași femeie cu noaptea-n cap, să bați capul omului.

Respect pentru oameni și cărți

PROFESORUL (*preocupat, uitându-se la ceasul din perete și pe urmă la al lui*): Numai de n-ar întârzia.

ȘEFUL: Dar de ce? E o chestie importantă?

PROFESORUL (*evaziv*): Da... Vezi...

ȘEFUL: Fac prinsoare că iar e vorba de o carte.

PROFESORUL (*ca și cum s-ar scuza*): Da.

ȘEFUL (*dojenitor*): Nu te mai lași de cărți dom' Profesor.

PROFESORUL: E o carte mai... Cum să-ți spun eu? Mai rară, mai deosebită... O comandasem de mult din străinătate... încă din astă iarnă. Credeam că nu mai vine, că nu se mai găsește... Când ieri dimineața mi-a venit înștiințare de la București, de la librari, că a sosit. Și atunci am rugat pe Pascu.

ȘEFUL: Și n-ai avut răbdare să ți-o aducă acasă. Veniși la gară să-i ieși înainte.

PROFESORUL: O aștept de atâtea luni.

ȘEFUL: Patimă mare cărțile, dom' Profesor. Da, da, patimă mare. Nu te mai saturi de ele. Uite, chiar azi noapte, stăteam de vorbă cu judecătorul și farmacistul. „Băiat bun Profesorul – zicea Lascu farmacistul – dar are un cusur; toată ziua cu nasu-n cărți”.

PROFESORUL: Exagerează.

ȘEFUL: Ba chiar așa e. Nu te vede omul la cafenea, sau la grădină, sau la bodegă... Să mai iei o țuculiță. Să mai schimbi o vorbă. Să mai faci un pokeraș.

PROFESORUL: Nu prea am timp.

ȘEFUL: Ei, bravo! îmi plăcuși. Da' noi, cum avem?. Cum zicea și d-ra Cucu; dacă într-un târg ca al nostru, noi intelectualii.

PROFESORUL (*s-a uitat din nou îngrijorat la ceasul lui apoi la cel din perete*): D-le Șef! Eu cred că ceasul d-tale stă.

ȘEFUL: Dar de ce?

PROFESORUL: La mine acum e 7 fără 14.

ȘEFUL: Zău!... (*Merge spre ceas și pe urmă mișca limba cea mare a orologiului*) Cum trece vremea domnule!

PROFESORUL: Mai e mult până vine personalul?

ȘEFUL: Mai e. Întâi trece rapidul.

PROFESORUL: Care rapid?

ȘEFUL: Automotorul.

PROFESORUL: Așa? Atunci... atunci am venit prea devreme.

Mai am timp să mă duc și să mă întorc.

ȘEFUL: Dar de ce să te duci? Mai bine stai aici să vezi cum trece rapidul, că e frumos.

PROFESORUL: Nu, nu, am treabă.

ȘEFUL: E plin de coconet și de domnișori spilcuiți. Se duc la Sinaia să joace la ruletă.

PROFESORUL: Las' că mă întorc. Mă-ntorc (*Iese*).

(*Aproape în același timp pe peron, dinspre stânga, se vede prin fereastra Ichim, magazinierul, cu un cărucior ceferist. Profesorul și Ichim se întâlnesc cam în dreptul ușii. Profesorul dispare prin stânga, Ichim se oprește în fața ușii rămasă deschisă.*)

SCENA III

ȘEFUL, ICHIM, ȚĂRANUL (la ghișeu)

ICHIM (*din prag*): Dom' Șef! A zis căcoana să-mi dați bani, că se duce la târguit.

Respect pentru oameni și cărți

ȘEFUL: Cât?

ICHIM: A zis că cinci sute. |

ȘEFUL: 500? (*Deschide un sertar, se uită înăuntru și pe urmă-l închide*) Să lase pe mâine, că e zi-ntâi și primim leafa.

ICHIM: A zis c-acuma... că dumneaei se duce în târg și că mâine nu poate, că vine cucoana lu' domnu' Lascu, în vizită.

ȘEFUL: Ei drăcie. (*Deschide încă odată sertarul, se mai uită odată înăuntru, îl închide la loc.*) Ichim! N-ai tu niște bani mărunți până mâine?

ICHIM: N-am, să trăiți dom' Șef. Că m-ați pus ieri de-am plătit rața, aia de-a călcat-o acceleratul.

ȘEFUL: De, Ichim, ce să-ți fac. Regulamentul. Regulamentul înainte de toate.

ICHIM (*mormăind, mai mult pentru el*): Și barem s-o fi mâncat.

ȘEFUL (*s-a căutat prin buzunare, a mai deschis odată sertarul și pe urmă, aducându-și aminte, se duce spre ferestruica ghișeului, ridică oblonul, scoate capul și strigă*): Ei! Nu e nimeni la bilete? S-a deschis casa. (*Își trage capul înapoi și lasă jos oblonul*) Ascultă, Ichim, parcă era unul adineaori, care voia să cumpere un bilet. Ia vezi, unde a dispărut, (*În momentul acesta se aud bătăi în ferestruică*). Ba stai, parcă s-a întors. (*Ridică din nou oblonul*) Ce vrei, omule?

ȚĂRANUL (*introducându-și capul*): Păi să-mi dați un belet.

ȘEFUL: Până unde?

ȚĂRANUL: Până la Jirovăț. Câte parale face?

ȘEFUL: 380 cu clasa 3-a. Ori vrei a doua?

ȚĂRANUL: Ba m-a ferit Dumnezeu. Cât ziceați?

ȘEFUL: 380.

ICHIM: Dom' Șef. Nu ajunge. 500 a zis cucoana.

ȘEFUL: Mai bine să-ți dau un bilet pentru Imoasa. 509 lei. Ce să cauți la Jirovăț?

ȚĂRANUL: Păi am niște opinci de vânzare. Și am un cumătru la Jirovăț de are prăvălie.

ȘEFUL: Da' la Imoasa n-ai niciun cumătru?

ȚĂRANUL: Ba am și acolo, că eu de felul meu...

ȘEFUL (*tăindu-l scurt*): Atunci să-ți dau pentru Imoasa. (*A și scos un bilet din raftul cu cartoane, îl stampilează la mașină, și i-l dă*) 509 lei.

ȚĂRANUL: 509? Păi eu aveam treabă la Jirovăț.

ȘEFUL: Nu-i nimic. Te dai jos la Jirovăț, îți faci treburile acolo și p-ormă a doua zi te urci în tren și mergi mai departe, la Imoasa.

ȚĂRANUL: Da' ce să fac la Imoasa?

ȘEFUL: Nu zici că ai un cumătru?

ȚĂRANUL: Ba am.

ȘEFUL: Atunci ce mă mai ții de vorbă. Scoate banii și pleacă sănătos.

ȚĂRANUL (*numărând banii*) 400... 500... și patru, și șase și 9...

ȘEFUL (*a luat banii și aproape instantaneu a lăsat oblonul în jos*): Dă-i cucoanei banii, Ichim.

ICHIM: Am înțeles, dom' șef. (*Iese, își ia căruciorul și dispăre pe peron în dreapta. Se aud bătăi în oblonul ghișeului Șeful ridică oblonul*).

ȘEFUL: Ce mai e? Ce mai vrei?

ȚĂRANUL: Da' dac-o fi să plec la Imoasa, trebuie alți bani?

ȘEFUL: Nu. Îl vizezi pe ăsta la gară.

ȚĂRANUL: Aha! Care vasăzică... (*Șeful, nu-l mai lasă să termine și trage oblonul*).